
FIRAT KALKANI VE MUSUL

19.09.2016

Dr. Cüneyt Mengü

Yeniçağ, 18 Eylül 2016

Türk askerinin Başika'da konuşlandırılmasına şiddetle karşı çıkan ve adını açıklamayacağım bir Iraklı Milletvekili birkaç gün önce benimle yaptığı görüşmede Fırat Kalkanını överek benzer operasyonun Musul'da da yapılmasının beklentisi içerisinde olduklarını söylemiştir. Fırat Kalkanının, Türkiye'nin meşru müdahale ve müdafaa hakkı olduğu ABD yetkililerince de teyit edilmiştir. Geçen hafta ABD ile Rusya arasında 7 günü kapsayan ateşkes mutabakatının, 5 yıldan fazla devam eden Suriye'deki kaos ile ilgili farklı kapıları açacağı kanaatindeyim. Öte yandan Türkiye, Suriye'nin geleceğiyle ilgili olarak Fırat Kalkanı operasyonu sayesinde siyasi denkleminin önemli bir tarafı da olmuştur. Cerablus'a geri dönüşler olumlu sonuçların göstergesidir. Musul'a gelince; neredeyse bir yıldan fazladır sözde Irak ordusu ile KDP peşmergeleri tarafından IŞİD'in kontrolündeki Musul'un kurtarılması için geniş kapsamlı bir askeri harekâtın yapılacağından söz edilmektedir. Bilinen gerçek şudur ki; ne Irak Ordusu ne Haşid El Şabi ne de peşmerge tek başına Musul'u kurtarabilir! Hedefler ve niyetler farklı olduğu için mutabakat sağlanamamaktadır. Amerikalılar da nabza göre şerbet vermektedirler. Son bir ay içerisinde meydana gelen gelişmeler incelendiğinde; ABD'de Temsilciler Meclisine Kuzey Irak ile ilgili sunulan tasarıda, Musul vilayetine bağlı Sehil Neynava (Neynava Ovası) İlçesinin sınırları tayin edilmeden vilayete dönüştürülmesi önerisi manidardır. Neden tasarıda Telafer'den söz edilmiyor. Zira Neynava Ovasında Kildo - Asuri, Şebek ve Yezidilerin oluşturduğu azınlıklar yaşamaktadırlar. Kildo - Asuriler ve Süryani topluluğu temsilcileri Neynava Ovası'nın tamamı ve Hamdaniye'nin bir bölümünün kendilerine ait olduğunu ve burada ilçenin özerk bölge olarak vilayete dönüştürülmesi için Irak Hükümeti ve uluslar arası camiadan talepte bulunmaktadır. IŞİD Haziran 2014'te Irak Ordusunun herhangi bir mukavemeti ile karşılaşmadan Musul, Telafer, Sincar ve Neynava Ovası gibi yerleşim merkezlerini işgal etmiştir. Nüfusu 4 Milyon olan Musul'un demografik yapısına bakıldığında %55 Sünni-Arap, %15 Türkmen, %10 Kürt, %8 Yezidi, %7 Kildo Asuri, %5 Şebek'lerden oluşmaktadır. İki hafta önce KDP'ye ait peşmergelerin ABD ve Türk askerinin destekleriyle Hamdaniye'ye bağlı bazı köylerin IŞİD'den kurtarılması, ileride devam edecek operasyonlarda da öncülük ve bölge üzerinde hâkimiyet kurma girişiminin göstergesidir. Daha önceki yazılarımızda da belirtildiği gibi proje ve oyun bellidir. Proje Kuzey Suriye ile Kuzey Irak koridorunun birbirine bağlanmasıdır. The Wall Street gazetesine konuşan ABD'li yetkililer tarafından 400 ABD askerinin Musul'un güneyine gönderildiği dile getirildi. Açıklamada Musul'a yapılacak harekâtın Ekim ayında başlayacağını da tahmin edildiği ifade edildi. Barzani ise Musul'a yapılacak operasyona hazır olduğunu söylemektedir. Musul'a yapılacak olası operasyondan elimize ne geçeceğine dair yorumlar yapılmaktadır. Musul,

Telafer ve Havalisi aynen Cerablus - Azez gibi Türkiye'nin stratejik güvenliği açısından hayati önem taşımaktadır. Ayrıca Musul'un kurtarılması Türkmenler açısından da hayati öneme sahiptir. 400 Bin civarında nüfusa sahip ve Irak'ın en büyük ilçesi olan Telafer'in %75'i Sünni, %25'i ise Şii Türkmenler'den oluşmaktadır.Fırat Kalkanı operasyonunun başlamasıyla ABD'nin Rakka Operasyonu'nun Türkiye tarafından yapılması talebine Ankara, malum bazı şartlar dâhilinde Musul'un da gündeme alınmasını istemiştir. Irak Devleti'nin parçalanması ve Türkiye'nin güvenliğinin tehdit altına girmesi halinde, 1923 Lozan Anlaşmasının 16. Maddesi ve 5 Haziran 1926 tarihli Türkiye, İngiltere ve Irak arasında yapılan Sınır Anlaşması hükümlerine göre, Türkiye müdahale hakkını elde eder. Buna göre Türkiye'nin onayı olmadan Musul'da da statü değıştirilemez. Her halükarda Türkiye uluslararası hukuk zeminini oluşturmalıdır.Kaynak: Fırat Kalkanı ve Musul

Kaynak/Source: